

DISSERTATIO JURIDICA,
MISCELLARUM
JURIS QVÆSTIONUM
DECISIONEM CON-
TINENS,

QVAM

DEO Ter Optimo Maximo

bene juvante

P R Æ S I D E

DN. JOHANNNE GEORGIO
SCHERZIO,

J. U. D. & Prof. Publ. Ordin.

& Canonico Thomano,

IN ALMA ARGENTORATIENSIS
UNIVERSITATE

SOLENNI *Eruditorum Examine*

subjicit:

FLORENTIUS BOURSTE,

Oberbergheimensis-Alsat.

AUTOR.

A. D. 76 *Augusti M DCC XIX.*

ARGENTORATI,
LITERIS JOHANNIS PASTORII.

ss. jur. civ.

555/56

V I R O
PER-ILLUSTRI atque EXCEL-
LENTISSIMO DOMINO,

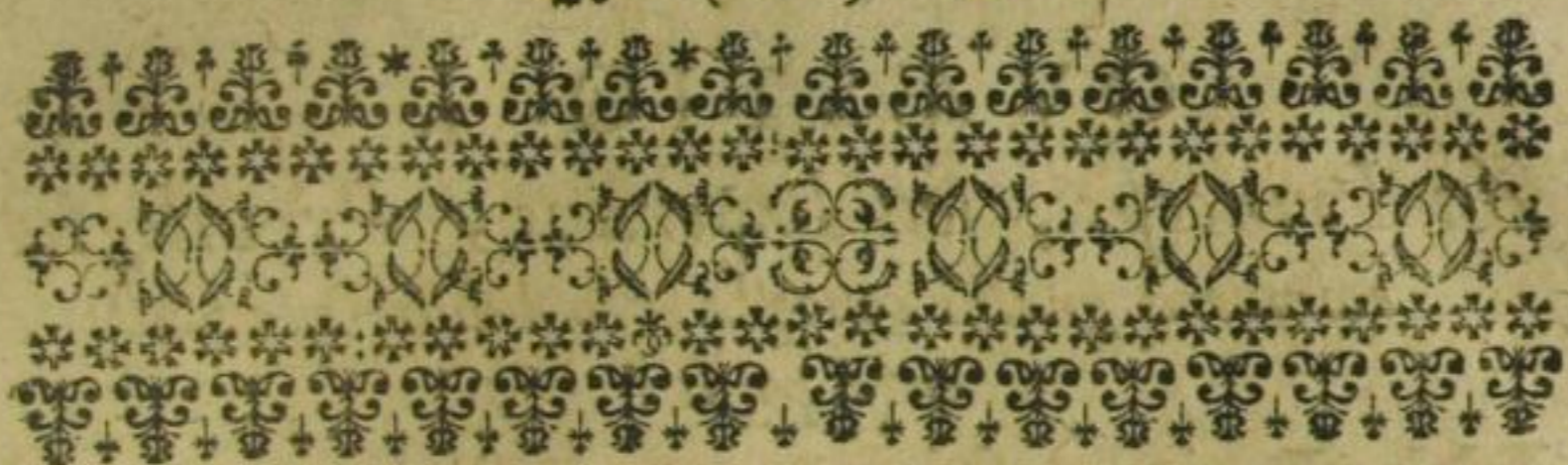
DOMINO
JOH. BAPTISTÆ
DE KLINGLIN,

DOMINO IN HATSTATT &c.
S. REGIÆ MAIESTATIS
CONSILIARIO
EIVSDEMQUE
IN CIVITATE ARGENTORATENSI
PRÆTORI,

Patrono ac Mæcenati summe
venerando

HASCE STUDII JURIDICI PRIMITIAS
Sacras esse vult

Devotissimus Cliens
FLORENTIUS BOURSTE,
Oberbergheimensis.

PRÆFATIO.

Um laudabilis inclytæ hujus
 Academiae mos ferat, ut ij,
 qui per aliquod tempus Juris-
 prudentiæ operam navarunt,
 Et ad Honores, quibus Themis Alumnos suos
 ornare solet, grassantur, specimine quodam
 Disputatorio, de profectibus in Jure par-
 tis, Publico fidem faciant, mearum parti-
 um esse duxi, ut huicce mori Et ipse
 morem geram. Eum in finem Miscellas
 quasdam ex Jure Questiones, Tuo, Bene-
 vole Lector, iudicio, Et Commilitonum cer-
 tamini amico expono. Quod, ut feliciter
 cedat, D.T.O.M. supplex veneror.

QVÆSTIO I.

*An Princeps, seu Imperans, Privilegia
ex merâ gratiâ concessa pro lubitu revo-
care possit?*

IN Jurisconsultorum Politicorumque Scholis frequens est, ut, cum de Privilegiis agitur, distinguatur inter Privilegia ex merâ gratiâ concessa, & inter ea, quæ ex singulari aliquo merito, aut prævio titulo oneroso alteri indulgentur. Quæ Distinctio cum varios effectus producat non immeritò quæritur: An inter effectus illos hoc etiam referendum sit, quod Privilegia, ex merâ gratiâ concessa, pro lubitu revocari possint? Illa autem, quæ singulare meritum aut titulum ratione privilegiati onerosum sequuntur, ita revocari non queant? Affirmant hocce non pauci Doctorum, inter quos *Enenckelius* de Privilegiis, *Reinkingius*, item *Carpzovius* eminent, quorum hic ultimus in *Decisionibus Saxonis, Decis. 87. Carolum Tapium, Didacum Co-*
var-

varruviam, Cravettam, & Cacheranum
 allegat. Argumenta horum hæc potissi-
 mum sunt, quia 1.) juxta Brocardicum,
 Jus quæsitum Princeps ex plenitudine Po-
 testatis, durch einen Macht, Spruch/
 aufserre potest; ergo multo magis Privi-
 legium gratiosum. Quia 2.) juxta §. XI.
Instit. de J. N. & G. Jura Civilia à Legis-
 latore Civili mutari possunt; quò ipso
 maxima inter Jus Naturale & Leges civi-
 les intercedit, Differentia. Quò etiam per-
 tinet L. 100. *π.* de R. J. ubi *Cajus* di-
 cit, omnia, quæ jure contrahuntur, contra-
 rio jure pereunt. Quia 3.) juxta L. 102. §. 1.
π. de R. J. ejus est actionem denegare, qui
 potest & dare.

Quæ rationes, quamvis fatis sint spe-
 ciosæ, tantum tamen pondus non habent,
 ut in affirmantium sententiam nos trahe-
 re queant: Nam, quod *primam* attinet,
 respondemus, falsum esse illud vulgo ja-
 ctatum Brocardicum; Licet enim non ne-
 gemus, summum Imperantem posse Jus

quæsitum alicui auferre, si necessitas publica id requirat; quò pertinent ea, quæ Dd. de Dominio eminenti tradunt; inde tamen non sequitur, pro lubitu, & sine justa causa, jura semel quæsitæ, sive nunc Privilegij, sive alio nomine veniant, posse auferri. vid. omninò *Dn. de Cocceji in f. Civili controverso Libr. i. Tit. 4. quest. XI.* *Alterum* argumentum ibidem satis est lubricum. Etenim verissimum quidem est quod *Leges Civiles mutari possint ab Imperante* si Reipubl. Ratio id postulet, imò interdum *debeant*, ast inde tamen, si ad Privilegia id trahere velis nihil aliud sequitur, quam quod possit casus incidere, ubi Privilegia etiam mutari & revocari queant, id quod nos non negamus. Nec magis ad rem facit, quod *omnia quæ jure contrahuntur, contrario jure pereant*; nam textus ille intelligendus est, *cæteris paribus*. Id scil. indigitare ille vult, quod Res Civiles iterum per alios Actus Civiles tolli & in irritum redigi queant e. g. Agnatio, uti

uti

uti per actum Civilem, adoptiorum scil.
 contrahitur, ita eadem contrario actu Ci-
 vili, Emancipatione nempe, iterum tolli-
 tur. vid. *Jac. Gothofred. in Comm. ad R. I.*
 Ultima ratio parum etiam nos moratur.
 Posito enim, quod lex illa debent appli-
 cari ad privilegia, inde nihil aliud sequi-
 tur quam ejus esse, denegare Privilegia
 cujus est dare, seu, quod ille, qui habet fa-
 cultatem in Republica dandi Privilegium,
 etiam hoc ipso habeat facultatem dene-
 gandi illud; ast multum inter se diffe-
 runt denegare nondum datum, & revo-
 care semel concessum. Multa honeste &
 juste denegantur, quæ tamen si semel fue-
 rint concessa, parum honeste revocantur.
 quod ab initio voluntatis fuit, postea fit
 necessitatis. conf. *l. 17. §. 3. π. Commod.*

Nobis sedet sententia, quod Privile-
 gia ex mera etiam gratia concessa non
 possint pro lubitu revocari. Eo ipso enim
 dum Imperans alicui concedit privilegi-
 um, ostendit, se singulari quadam ratio-
 ne ei,

ne ei, cui id indulget, favere, & cum nullos temporis limites præfigit beneficio, censetur id in perpetuum indulgisse; fatemur quidem posse ita concedi privilegia, ut ea quandocunque libuerit, revocare liceat, (id quod Senatum Romanum circa quædam Privilegia fecisse refert *Appianus in Ibericis p. 279.*) qualia privilegia habent naturam precarij, sed ordinarie eo animo id fieri præsumendum non est. Et hoc ipsum Analogiæ juris omnino congruit: Ita ille qui simpliciter nulla facta mortis mentione, aut nullo tempore adjecto donat, in perpetuum donasse censetur, nec jus revocandi salvum habet. vid. *t. 1. C. de Revoc. Donat. & Dd. Cui accedit, quod beneficium Imperatoris, quod à divina ejus indulgentia proficiscitur, quam plenissime interpretari debeamus juxta l. 3. C. de Constit. Princ. Conf. l. 2. Cod. lib. 12. tit. 24. plura non addimus. confer Barbeyrac ad Pufendorf. Droit de Nat. & des Gens liv. 8. ch. 10. §. 9. & Berger. in Oeconom. Jur. l. 1. 25. 4. Qu. II.*

QVÆSTIO II.

An verum sit, quod, uti Lauterbachius loquitur, hodie servitus inter Christianos in desuetudinem abierit?

Hanc quæstionem dum proponimus, facile apparet, sermonem nobis non esse de servitute, quam *pactitiam* quidam vocant, seu tali, qua quis operas suas ad tempus pro mercede ad familiæ utilitatem alteri addicit, sed de eâ, quam *Legalem* nominant, vi cuius quis alterius dominio potestatique subjectus est. Hanc servitutum cum multis aliis *Lauterbachius* hodie in desuetudinem abiisse dicit, sed, meo iudicio, non ita benè. Aut enim loquitur de servitute Romana, aut de servitute non Romana, e. g. Germanica; quæ probè sunt distinguenda, ceu jam *Tacitus* in *opusculo de moribus Germanorum* monuit. Si de Romana loquitur, in eo peccat, quod, dum illam in desuetudinem abiisse inter Christianos dicit, hoc ipso tacite asserat, illam inter Christianos generaliter
 B quasi

quasi fuisse receptam ; Nam quod in de-
 fuetudinem abiit, necesse est, ut antea fue-
 rit receptum. Ast generaliter inter Chri-
 stianos, Gallos inprimis & Germanos, ta-
 lem servitutem receptam fuisse, probari
 non potest ; Imò contrarium testantur
Antiqua Germanorum LL. Capitularia
inprimis Regum Francorum, & Formula
Marculphi & Bignoniane, ac antiquo-
rum temporum Diplomata. Si autem lo-
 quitur de servitute non Romana, illam in
 flagranti adhuc esse, inprimis in Germa-
 nia, usu res ipsa & experientia docet. Un-
 de invita veritate Celeberr. *Conringius in*
Exercit. de Urbib. Germ. §. 81. dicit: O-
 mnes penè servos per universam Germa-
 niam ex pietatis fervore post annum Chri-
 sti nongentesimum fuisse emancipatos ;
 Nec magis veritati consonum est asser-
 tum *Bodini*, qui circa annum Christi 1250.
 servitutem penitus sublatam esse tradit.
Adde Huber. in Praelect. J. Civil. ad In-
stit. lib. 1. tit. 3. §. 6. Quodsi quis objiciat,
 aliud

aliud esse servos, aliud esse homines proprios, die Leib, Eigene/ Eigenleut. Hos reperiri in Germania, illos non item; respondeo, erroneam esse hanc distinctionem; Licet enim verum sit, quod ea, quæ circa servos Romanorum obtinere, (qua de re ex professo egit *Laurent. Pignorius* in elegantissimo opere *de Servis*,) non omnia quadrent ad homines nostros proprios, id tamen non impedit, quominus dici possit, eos esse servos. Etiam de servis Hebræorum, Græcorum, aliorumque populorum eadem dici non possunt, quæ juxta Leges moresque Romanorum in servos cadunt; Quis tamen negaverit, eos habuisse veros servos. Sufficit, quod Domini hominum priorum in illorum corpus & actiones habeant jus aliquod reale, quod liberi eorum ejusdem sint sortis, quod alienentur cum fundo, quod discedentes ex fundo vindicari possint, item quod manumissio in illis locum habeat. vid. *Hertij Dissert. de Hominibus propriis*,

nec non *Potgieferum de Conditione & Statu Servorum, apud Germanos, tam Veteri, quam Novo.* Nomen autem Servi iisdem convenire, antiquorum temporum, Leges, Diplomata, instrumenta, Testamenta abunde ostendunt; Sane, si quis curato oculo examinet, unde hoc vel illud Monasterium &c. in hos, vel illos, tanquam homines proprios jus suum habeat, apparet, illud descendere ex diplomate, quod servorum quidem & mancipiorum, non autem hominum propriorum, (quod nomen recentius videtur) mentionem inijciat. Imò, adhuc hodie servos dari, & nominari, solennissimo, & summæ auctoritatis monumento demonstrari potest: Est illud *Instrumentum Pacis Westphalica*, communi Imperij, immò aliorum etiam summorum Imperantium concursu publicatum; Ubi Artic. V. §. 37. hæc fanciuntur: *Conventum autem est, ut à territoriorum Dominis illis Subditis, qui neque publicum, neque privatum exerci-*

erci-

ercitium Religionis suæ dicto anno 1624. habuerunt, & tamen tempore publicatæ præsentis pacificationis, in unius, vel alterius Religionis Statuum immediatorum ditionibus habitare deprehenduntur, quibus illi etiam annumerandi erunt, qui ob calamitates bellicas evitandas, non tamen, animo transferendi domicilium, alio emigrarunt, & facta Pace, in Patriam redire volunt, terminus non minor quinquennio, illis verò, qui post pacem publicatam Religionem mutant, non minor triennio, nisi tempus magis laxum & speciosum impetrare potuerint, ad emigrandum præfigatur, neque sive voluntarie, sive coactè emigrantibus, nativitatis, ingenuitatis, manumissionis, noti opificij, honestæ vitæ testimonia denegentur, aut idem reversalibus inusitatis, vel decimationibus, substantiæ secum exportatæ, plus æquo extensis prægraventur, multo minus spontaneam suscipientibus emigrationem, servitutis aut ullo alio prætextu impedimentum inferatur.

QVÆSTIO III.

An verum sit, quod Consuetudo, qua bona Naufragorum Fisco cedunt, ratione sua non destituatur.

A Pud varios populos & olim receptum fuit, & hodie in usu est, ut Naufragorum bona Fisco addicantur. vid. *Grotius de J. B. & P. Libr. II. Cap. VII. §. 1. Bodin. L. 1. de Republica cap. ult. juxta illud Juvenalis Satyr. IV.*

Quicquid conspicuum pulchrumque ex æquore toto est

Res Fisci est ubicunque natat

B 3

Ap-

Appellatur hoc jus Gallis : *Droit de bris, Droit de Naufrage.* Normannis : *Varech.* Scotis : *Wreck.* Germanis : *Grundruhr / item Strandrecht ;* De quo videatur omnino *Schottelius de singularibus quibusdam & antiquis in Germania Juribus, & Gericcken in Spicilegio ad dictum Schottelij Tract. c. 20.* Quod jus tam parum æquitati repugnare credebatur, ut etiam in publicis precibus Ecclesiæ Ministri dicantur Deum rogasse, daß er das Strandrecht segnen wolle; Sed morem huncce tanquam barbarum & immanem improbarunt melioris notæ Principes. vid. *Lex IX. π. ad Legem Rhodiam de jactu.* Addatur *Lex VII. π. de incendio, ruina, naufragio,* Inprimis consuetudinem hancce detestatus est, quisquis est Auctor *L. 1. Cod. de Naufragiis.* quæ ita loquitur : *Si quando naufragio navis expulsa fuerit ad littus, vel si quando aliquam terram attigerit, ad Dominos pertineat, Fiscus meus se se non interponat; quod enim habet jus Fiscus in aliena calamitate, ut de re tam luctuosa compendium sectetur, cui consonat omnino Constitutio Friderici II. quæ inserta legitur C. Justin. Tit. de furtis. in qua expresse omnium locorum consuetudinem contra naufragos se tollere dicit. conf. Alexander III. in Concil. Lateranens. ubi Excommunicationi subijcit eos, qui Christianos, naufragium patientes damnata cupiditate spoliant rebus suis. Horum vestigiis insistentis sacratissimus Imperator Carol. V. in Ordinat. Crim. Art. 221. inter consuetudines irrationales & abolendas refert, den Mißbrauch / so ein Schiffmann / mit seinem Schiff verfähret / Schiffbrüchig würde / daß er alsdann der Obrigkeit /*

feit dessen Orts/ mit Schiff/ Leib und Gütern verfallen
 seyn soll. Optima sane ratione hæc sunt constituta,
 quo enim jure res & corpora eorum, qui nullius
 delicti rei sunt, quorumque infelicitas misericor-
 diam aliorum provocare deberet, Fiscus sibi vin-
 dicabit. Nec obstat, quod videri posset hæc res
 tanquam pro derelicto habitas posse occupari: quo
 facit l. 43. §. 11. π. de Furtis, ubi dicitur: *si jactum*
ex nave factum, alius tulerit, an furti teneatur? quæ-
 stio in eo est, an pro derelicto habitum sit. Et si quidem
derelinquentis animo jactavit (quod plerumque cre-
 dendum est, cum sciat perituum) *qui invenit suum*
facit, nec furti tenetur. Revera enim dici non potest
 naufragos tales habere animum derelinquendi; sæ-
 pe quidem parum spei miseris his superest recupe-
 randi res suas, animum tamen illas in dominio re-
 tinendi, si qua ratione fieri posset, ut illas recipe-
 rent, non exuunt. Nec lex ante allegata hujus con-
 trarium asserit; nam τὸ *Cum* in formula: *cum sciat*
perituum, non est particula αἰτιολογικὴ seu causalis,
 sed adverbium temporis, ac idem significat quod
quando. conf. *Strauch. Diss. ad Jus Univers. d. 6. l. 40.* Quæ
 cum ita sint, mirari liceat quod *Vir quidam Eruditus*
 in suis ad *Instit. Notis* p. 148. in hæc verba erumpere
 non dubitaverit: *sane ista consuetudo* (qua naufra-
 gorum bona confiscantur) *ratione sua non destitui-*
tur: nam jactus bonorum tempore naufragij non quidem
animo derelinquendi regulariter tamen absque spe recupe-
randi fit; adeoq; domini littorum loco vectigalis, quod im-
ponere possent, retinere possunt ejusmodi merces in littora
ejectas, imprimis cum sæpius difficillima sit probationis &
inquisitionis, cujus sunt merces, atq; eadem fere sit ratio
hujus

hujus consuetudinis, quæ alluvionum est. Quæ verba an locum suum inter cordatos tueri possint, jure mihi dubitare videor. Licet enim exigua sæpe spes sit recuperandi res tales, animus tamen adest semper illas, quantum fieri potest, in potestatem suam redigendi. Et, quo jure loco vectigalis (posito quod jus vectigal exigendi adfit) hi miseri merces in littora ejectas Dominis littorum relinquere debent. Vectigal solvunt, qui merces transvehunt, at horum merces non transvehuntur. Præterea inter vectigal & merces proportio esse debet, qui igitur omnes merces, quibus maris rabies parcit, vectigalis loco cedent. Probationem sæpe esse difficilem negari non potest, at difficultas probationis facere non debet, ut suum reposcentibus & rite probantibus (quod sæpe fieri potest) jus denegetur. Alluvionum ratio plane alia est. Ibi enim nescitur cui terra, alluvione alterius agro adjecta, sit ablata. At hic præsupponimus, manifestum esse, has vel illas merces hujus vel illius esse. Verissimum itaque videtur injuste naufragorum bona in Fiscum redigi. Quod dum dicimus, non negamus posse pro defensione & auxilio partem rerum aut aliquam vectigalis præstationem exigere, qua in re tamen multum etiam Humanitati relinquendum. conf. *Huberus de Jure Civitat. lib. 1. Sect. III. c. 7. §. 57.*

DEO SOLI GLORIA.